

*Tommi
Melender
Ybden bengen
orgiat*

WSOY

*esseitä
luetusta
elämästä*

Tommi Melender

YHDEN
HENGEN
ORGIAT

ESSEITÄ LUETUSTA ELÄMÄSTÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Tekijä kiittää kirjastoapurahalautakuntaa
ja WSOY:n kirjallisuussäätiötä.

© TOMMI MELENDER JA WSOY 2013

ISBN 978-951-0-39582-0

PAINETTU EU:SSA 2013

*»Halusin kirjallisuuden
lievittävän inhimillistä yksinäisyyttä,
mutta mikään ei voi lievittää
inhimillistä yksinäisyyttä.
Kirjallisuus ei uskottele muuta
– ja juuri sen vuoksi se on tärkeää.»*

DAVID SHIELDS

Sisällys

I

Yhden hengen orgiat 11

Nokkelat ja skeptiset 32

II

Silmänkääntäjä Caprilta 45

Misantropian sinfonikko 66

III

Ironian tuolle puolen 87

Lukemista kaikille 111

IV

Ruotsalainen kostofantasia 135

Vapaan rakkauden harhat 155

I

YHDEN HENGEN ORGIAT

I

»Miksi kirjoitat?» on kysymys, johon en mielelläni vastaa. Sitä minulta kuitenkin usein udellaan, kuten kaikilta kirjailijoilta.

Joskus vastaan: »Ettei minun tarvitsisi ulvoa ääneen.» Joskus taas: »Koska en halua käyttää ensimmäisiä mieleeni tulevia sanoja.»

En ole keksinyt noita vastauksia itse: toinen on peräisin Marguerite Durasilta, toinen Roland Barthesilta. Molemmat toki pitävät kohdallani paikkansa, enhän muutoin toistelisi niitä. Mutta vaikka ne ovat tosia, ne eivät kerro koko totuutta vaan yhden version totuudesta: helpon, miellyttävän, sopivan nokkelan. Ne ovat sellaisia vastauksia, joilla voi kuvitella tekevänsä vaikutuksen paljastamatta itsestään mitään arkaluontoista. Pelkurin vastauksia.

Jos yrittäisin tehdä armottoman rehellisesti selkoa kirjoittamiseni vaikuttimista, joutuisin kaivelemaan tunkkai-simpia loukkoja sisimmässäni. Minua, kuten muitakin kirjailijoita, ajavat alhaiset motiivit: itsekkyyys, turhamaisuus, narsismi. Esseessään »Miksi kirjoitan» George Orwell listaa kirjoittamisen syitä, eikä liene sattumaa että ensimmäisenä listalla on »raaka egoismi». Kirjailija kirjoittaa antaakseen itsestään älykkään vaikutelman, noustakseen puheen-

aiheeksi, herättääkseen ihailua ja kateutta, kostaakseen vihollisilleen, jäädäkseen historiaan. Orwellin esseen alkukielinen otsikkokin on paljonpuhuva: jos lausuu ääneen »Why I Write», kuulee *I-I-I* eli *minä-minä-minä*.

Ilman raakaa egoismia ja suuruudenhulluja kuvitelmia kirjailijoilla ei riittäisi sinnikkyyttä naputella tekstiä työhuoneen yksinäisyydessä. Kirjailijan arjesta on juhla kaukana: aamulla joutuu usein pyyhkimään yli sen minkä illalla kirjoitti. Ihmisestä, joka ei ole valmis suoltamaan autotalillista paskaa tekstiä, ei voi tulla kirjailijaa. Romanttisissa mielikuviissa kirjailijan työhuone näyttäytyy luovuuden pesänä, mutta todellisuudessa se on suolakaivos. Ei siellä jaksaisi uurastaa ilman järjetöntä toivoa siitä, että kaiken sonnan keskeltä nousee jonain päivänä kuolemattomia mestariteoksia.

Toki muutkin Orwellin esiin nostamat asiat pitävät paikkansa. Pelkkä raaka egoismi ei riitä luomistyön polttoaineeksi vaan kirjailijoita elähdyttävät myös jalommat motiivit. He haluavat luoda maailmaan kauneutta, tutkia elämän ja olemassaolon arvoituksia, eritellä ajan sairauksia, nostaa esiin yhteiskunnallisia epäkohtia, edistää totuutta valheen kustannuksella. Puhuessaan tai kirjoittaessaan työstään kirjailijat useimmiten keskittyvät näihin jaloihin motiiveihin ja korostavat joko taiteellista kunnianhimoaan tai suurisydämistä humanismiaan.

Suorasukaisimmin kirjailijat paljastavat alhaiset motiivinsa teksteissä, joita ei alun perin tarkoitettu julkaistavaksi. Maanpakolaisena Brysselissä äidilleen kirjoittamassaan kirjeessä Charles Baudelaire valitti kiehuvansa vihasta nähdesään kirjakauppojen ikkunoissa kaiken sen roskan ja turhuu-

den, jota Pariisissa painetaan ja julkaistaan. Hän piti suoranaishana majesteettirikoksena sitä että hänen omat niteensä hautautuvat arvottoman saastan alle. »Ah! Sen voin kyllä sanoa, etten ole koskaan ollut kohtalon lempilapsi», Baudelaire marisi. Mahtoiko Baudelaire aavistaa, että hänen säkeitään luetaan ja ihastellaan vielä sadanviidenkymmenen vuoden kuluttua, kun taas Brysselin kirjakauppojen ikkunoihin nostettu arvoton saasta on jo kauan sitten armeliaasti unohdettu? Kenties aavisti, mutta epäilykset raastoivat häntä silti. Heikkoina hetkinään Baudelaire noitui itsensä maaniseen vimmaan ja haaveili usuttavansa koko ihmiskunnan itseään vastaan. Jos olette liian tyhmiä rakastamaan minua, niin vihatkaa edes! Vihatkaa niin synkästi ja leppymättömästi kuin ikinä pystytte!

Samanlaisissa narsismin syövereissä kuin Baudelaire ryppivät myös nykypäivän kirjailijat. Minä en kykene lukemaan muistikirjaan rustaamiani vihanpurkauksia ilman häpeää ja joskus kauhuakin. Vaikka en ole kirjailijana läheskään Baudelairen veroinen, samanlaista sappea minunkin sisältäni pursuaa. Muistikirjassani raivoan sitä, kuinka lukijat ja kriitikot arvostavat Juha Itkosen laatukirjallisuudeksi brändättyä empatiaproosaa tai Miika Nousiaisen suomalaisen miehen monomaanisuudella ilottelevia romaaneiksi pitkitettyjä vitsejä. Miksi vaivautua kirjoittamaan mitään, kun lukijat haluavat liikuttua ja huvittua yhdentekevän proosan äärellä? Miksi kiusata itseäni kirjallisella kunnianhimmolla, kun kirjallinen julkisuus käy yhä typerämmäksi ja pinnallisemmäksi? Miksi nähdä vaivaa yhdenkään lauseen eteen, kun suomalaisen lukijakunnan mielestä sanan ja asian kuuluu olla niin tiiviissä liitossa keskenään, ettei tunne lukevansa vaan kokevansa? Miten

tällaisessa takapajuisuudessa voisi kukoistaa valtavirran odo-
tuksista poikkeava sanataide?

Tuhoon tuomittua työtä! Ei kannata! Ei saatana kannata!
– POIKKI –

Ei, en halua tehdä esseitä aiheesta »Miksi kirjoitan?» Jos on
yksi aihe, josta en pysty kirjoittamaan vilpittömästi, niin se
on tämä. Syyllistyisin joko yhdentekevään lörpöttelyyn kir-
jailijanelämän karuudesta tai tunnustukselliseksi tekeyty-
vään rankisteluun, jonka ainoa tarkoitus olisi tehdä vaikutus
lukijoihin esittämällä, kuinka armottoman rehellisesti ruo-
din suunnatonta narsismiani.

II

Onneksi minulla on itseinhon lisäksi kunniallisempikin syy
kieltäytyä tonkimasta kirjoittamiseni motiiveja. Minua ni-
mittäin kiinnostaa paljon enemmän kysymys »Miksi luen?»

Jokainen kirjailija on alun perin lukija, jokainen kirjailija
kirjoittaa lukemansa päälle. Gustave Flaubert sanoi, että pi-
tää lukea tuhatviisisataa kirjaa voidakseen kirjoittaa yhden.
Tunnen kyllä kirjailijoita, jotka eivät romaania kirjoittaes-
saan lue lainkaan kaunokirjallisuutta, koska pelkäävät aja-
tustensa häiriintyvän tai oman äänensä sekoittuvan toisten
kirjailijoiden ääniin. Minä en moiseen pystyisi, minun on
luettava kaiken aikaa voidakseni kirjoittaa. Vaikutteita on
paitsi turhaa myös mahdotonta välttää, koska kirjallisuus
ylipäättään on vaikutuksen alaisena olemista, sekä vertaus-
kuvallisesti että kirjaimellisesti. Myönnän auliisti, että lu-

kemisessani on kyse addiktiosta: kaltaiselleni yhteiskuntaan huonosti sopeutuvalla yksilöllä kirjat ovat oopiumia siinä merkityksessä kuin uskonto oli Karl Marxin mielestä kansalle: samaan aikaan lääkettä ja huumetta.

Ennen kaikkea lukeminen on mukavampaa ja luonnollisempaa kuin kirjoittaminen. Lukiessa en koe olevani luovuuden pesässä mutta en myöskään suolakaivoksessa. Koen eläväni, olevani kiinni tässä hetkessä, vaikka tekstin maailmassa liikkuisin ulkosaaren luodoilla, kuten tätä esseetä kirjoittaessani liikuin Ulla-Lena Lundbergin *Jäätä* lukiessani. Lukeminen ei ole minulle irtiottoa arjesta vaan arkista elämää siinä missä koiran ulkoiluttaminen, ruohon leikkaaminen tai mattojen tamppaaminen. Se on jopa todellisempaa kuin moni kotioloihin liittyvä puuhastelu. Esimerkiksi käden taitoja vaativat pienet askareet saavat minussa aikaan sellaisia vieraantumisen tunteita, joita en ikinä koe lukiesani. Yrittäessäni korjata rikki mennyttä ovikelloa minusta tuntuu kuin elämäni valuisi hukkaan, ja sisimmässäni nousee epämääräinen kuvotus. Lopulta joudun myöntämään, etten osaa korjata ovikelloa. Olen rypenyt puoli tuntia immanenssin loassa, eikä tuloksena ole muuta kuin hukkaan heitettyä aikaa. Silloin, jos koskaan, kaipaan lukemisen tarjoamaa mielekkyyttä ja merkityksellisyyttä, transsendenssia.

Kun kirjoista tulee välttämättömiä päivittäistarvikkeita, ne kasvavat kiinni arkisiin rutineihin niin erottamattomasti että käy turhaksi jakaa elämää koettuun ja luettuun, todelliseen ja kuviteltuun. En ole vuosikausiin osannut käydä vessassa ilman kirjaa, esimerkiksi Richard Dawkinsin ja Christopher Hitchensin uusateistiset pamfletit luin istunnoillani, ja ne olivatkin oikein stimuloivaa paskalukemista. Matkalle

lähtiessäni pakkaan mukaan kymmenen kirjaa, vaikka viipyisin poissa vain muutaman päivän. Joskus ulkomailla minuun on iskenyt karmeaa tietoisuus siitä, että kaikki matkakirjat on kohta käyty läpi eikä mikään niistä ole sellainen, jonka viitsin lukea uudestaan. Jos sattuu olemaan rantalomakohteessa, jossa myydään vain surkeinta lentokenttäkirjallisuutta, tekee mieli pakata laukut ja lentää saman tien kotiin.

Olen pelastunut elämäni aikana monesta pulasta kirjojen avulla, myös vaikeista hetkistä omia kirjoja kirjoittaessani. Taottuani riittävän kauan päätäni seinään jonkin viheliäisen tekstikohdan kimpussa painun ulos koiran kanssa ja kotiin palatessani menen kirjahyllyn luo. Kuljetan sormiani kirjan-selkiä pitkin, kunnes kohtaan jonkin fetissiteksteistäni: Baudelairin tai Renardin päiväkirjat, Flaubertin kirjeet tai *Bouvard ja Pécuchet*'n, Cynthia Ozickin tai Joan Didionin esseet, Thomas Bernhardin, David Foster Wallacen, Curzio Malaparten tai Michel Houellebecqin fiktiiviset teokset. Fetissiteksteistäni löydän virkkeen, havainnon tai ajatuksen, joka sysää minut takaisin tietokoneen ääreen. Joskus tuhoan kahleista vapautuneen riemulla kaiken sen minkä olen päivän aikana kirjoittanut, joskus naputtelen inspiroitunutta tekstiä monen liuskan verran (parhaassa tapauksessa siitä jää jäljelle jokunen käyttökelpoinen lauseenpätkä). En ole ikinä pelännyt kirjoittajan blokkia, mikä voi tietysti johtua siitä, ettei minulla ole sellaista koskaan ollutkaan. Sen sijaan pelkään lukijan blokkia, eli olotilaa, jossa en kykenisi lukemaan mitään. Se olisi yhtä kammottavaa kuin halvaantumisen.

Pitkät ajat olin Michel Houellebecqin kanssa samaa mieltä siitä, että onnelliset ihmiset eivät lue (tai katso elokuvia), koska uuttera lukeminen vaatii jonkinasteista kyllästy-

mistä niin sanottuun normaaliin elämään. Mutta niin järjetömältä kuin se tuntuukin, olen tavannut ihmisiä, jotka lukevat paljon vaikka eivät ole onnettomia tai kyllästyneitä. Onnellinen lukija pysyy minulle mysteerinä, vieraan planeetan asukkina. Itse olen liian pakkomielteinen voidakseni olla onnellinen lukija. Tarvitsen kirjoja normaalien elintoimintojeni ylläpitämiseen, ja olisi liikaa vaadittu, että kirjat vielä tekisivät minusta onnellisen. Minulle kirjakauppias on diileri, jolta saan kipeästi tarvitsemani annoksen kamaa.

»Ainoa tapa elää on hukuttaa itsensä kirjallisuuteen kuin loputtomiin orgioihin», kirjoitti Flaubert. Olenkin ruvennut kutsumaan lukemista yhden hengen orgioiksi. En tietoisesti valinnut Flaubertin maksiimia elämänohjeekseni, mutta sellainen siitä tuli. Oikeista orgioista minulla ei kylläkään ole kokemusta, joten en välttämättä tiedä mistä puhun kun puhun orgioista. Tuskin niissä kuitenkaan on kyse pelkästä nautinnonhalusta vaan ihmiset ajautuvat irstailuun myös tyytymättömyyttään ja turhautuneisuuttaan, päästäkseen hetkeksi eroon olemisen sietämättömyydestä. Ehkä orgiat ovat myös jonkinlaista kapinaa, tai ainakin olivat kuusikymmentälukulaisen vastakulttuurieetoksen kukkeimpina aikoina. Hipit tekivät kaikkensa haistattaakseen pitkät viisikymmentälukulaiselle tekopyhyydelle ja kaksinaismoralismille, niinpä vapaa seksi ja joukkopanoitukset kuuluivat heidän kulttuurikapinaansa. Varmaan suuri osa ryhmäseksin kiihottavuudesta tulee ajatuksesta, että se on paheksuttua. Orgiat ovat samaan aikaan eskapismia ja kapinointia, aivan kuten kirjallisuuskin.

III

En voi sanoa lukevani siksi koska olen aina lukenut. Lapsuuteni ei ollut lukevan lapsen lapsuus, vaikka opinkin lukutaidon hyvissä ajoin ennen kouluun menoa. Ajaudun aina ulkopuoliseksi, kun illanistujaisissa ruvetaan muistelemaan varhaisten vuosien lukuelämyksiä. Minulla ei sellaisia ole, ellei mukaan lasketa Pelén tai Veli-Pekka Ketolan elämäkertoja. Ennen lukiovuosiani innostuin vain kahdesta romaanista: Väinö Linnan *Tuntemattomasta sotilaasta* ja Paavo Rintalan *Leningradin kohtalosisinfoniasta*, ja niistäkin vain sen vuoksi että hurahdin varhaisteininä urheilun lisäksi toiseen maailmansotaan. Luin Rintalan romaania samoihin aikoihin, kun televisiossa näytettiin dokumenttisarjaa itärintaman taisteluista. Eläydyin Rintalan kuvaamiin piiritetyn Leningradin ihmiskohtaloihin niin että ne tulivat uniinikin. Proosateksti tuntui televisiodokumentin jatkeelta ilman ääntä ja kuvaa. Päähäni ei pälkähtänyt, että Rintala voisi ilmaista lauseillaan jotain sellaista, mihin ääni ja kuva eivät pysty. Minulta puuttivat tuntosarvet kirjallisuuden vastaanottamiseen.

Cynthia Ozickin mukaan lukevan ihmisen päässä käymelske (*the din in the head*). Tuon melskeen syntyminen edellyttää tuntosarvien puhkeamista. Minulla ne puhkesivat lukiossa yhden syksyn aikana. Alkususäyksen antoi äidinkielen kirjaan painettu Tuomas Anhavan runo. Emme käsitelleet sitä luokassa mitenkään, runo vain oli kirjan sivulla, turhana lisukkeena tähdellisemmän aineksen seassa. Mielenkiintoni harhautui siihen, kun en jaksanut seurata opetusta. Toisten kerratessa oikeinkirjoitussääntöjä minä tuijotin Anhavan paljaaksi kaluttuja modernistisia säkeitä väsähtäneillä tomp-

pelin silmilläni. Aluksi tuntui, että säkeet voisivat yhtä hyvin olla pelkkiä mustetahroja paperilla, en nähnyt säälittävässä runonrääpäleessä mitään tolkkua. Mutta kuten Flaubert sanoi: mikä tahansa muuttuu kiinnostavaksi, jos sitä tarkkailee tarpeeksi kauan. Anhavan runo jäi askarruttamaan mieltäni, ja koulumatkalla sen säkeet soivat päässäni kuin laulu.

Eräänä lokakuuisena iltana lainasin Kokkolan kaupunginkirjastosta kaikki Tuomas Anhavan runokokoelmat. Luin ne yhdeltä istumalta, vaikka en ymmärtänyt niistä juuri mitään. Minulla ei ollut hajuakaan viisikymmentälukulaisten modernismin pyrkimyksistä, mutta ainakaan runot eivät tuntuneet noloilta: niissä ei ollut riimejä, loppusointuja tai ylennysanoja, kuten sellaisissa runoissa, joita lausuntaa harrastavat mummot esittivät kyläjuhlissa. Anhavasta tuli porttini kirjallisuuteen. Jouluun mennessä etenin Saarikoskeen, Manneriin ja Haavikkoon. Melske päässäni voimistui ja kirjapino pöydälläni kasvoi.

Mitä enemmän vietin aikaa runojen parissa, sitä tiukemmin ne kietoivat minut otteeseensa. En etsinyt niistä totuuslauseita vaan luin niitä vaistonvaraisesti. Ne olivat minulle sanoista tehtyä musiikkia: rytmi, sointi ja kuvallisuus merkitsivät enemmän kuin totuuslauseet. Parhaimmillaan runot auttoivat minut vaikeiden hetkien ylitse. Lukiovuosiani varjostivat epämääräiset ahdistuskohtaukset, joista en hulluksi leimautumisen pelossa hiiskunut kellekään. Sympaattinen hermostoni kiihtyi, hiki kihosi pintaan, kädet tärisivät ja happi tuntui loppuvan. Ahdistuksen hetkellä otin tavakseni toistella mielessäni lempirunojeni säkeitä. Varsinkin Haavikon lyriikat tepsivät. Päälle vyöryvä paniikki väistyi ja sympaattinen hermostoni rauhoittui. Uskoin, ettei mikään

pysty musertamaan minua niin kauan kuin muistan ulkoa *Puut, kaikki heidän vibreytensä* -kokoelman parhaat runot. Ne kulkivat kanssani pahan karkottavana loitsuna.

Lyriikan lukemiseni oli affektiivista ja emotionaalista, jopa ruumiillista. Olin surkea tuottamaan niin sanottua runopuhetta, enkä olisi pystynyt erittelemään analyttisesti, mikä tekee Haavikosta hienon runoilijan, millä keinoin hän saa aikaan säkeitä, joita lukiessa poskipäissä tuntuu samanlainen värinä kuin The Smithsiä, Joy Divisionia tai Echo & The Bunnymenia kuunnellessa. Eipä minun tarvinnut runopuhetta tuottaakaan, sillä kenen kanssa olisin lyriikasta keskustellut? Ystäväpiirissäni ei luettu runoja vaan kuunneltiin musiikkia. Minäkin vietin aikaa vähintään yhä paljon brittipopin kuin modernin runouden parissa. Soitin bändissä bassoa, tai pikemminkin olin soittavinani. Ehkä en olisi lainkaan tarvinnut Haavikkoa, Saarikoskea ja Manberta, jos minulla olisi ollut herkempi sävelkorva ja näppärämmät sormet. Rockmuusikon ura olisi hivellyt narisimiani enemmän kuin kirjailijan ura, koska maailmanhistoriassa mikään ei vedä vertoja sille ihailulle, jota rockmuusikot saavat osakseen. Sofi Oksanen saattaa olla suurempi kuin Nightwish, mutta yleisesti ottaen kirjailijat ovat julkiksina samassa kastissa paikallisradion aamujuontajien kanssa.

Ulkoinen identiteettini välittyi lukiovuosina pikemminkin musiikkimakuni kuin kirjallisuusharrastukseni kautta. Yritin näyttää siltä kuin soittaisin The Smithsissä, kuljin pitkässä mustassa takissa ja värikkäissä paitapuseroissa. Opettelin *New Musical Expressistä* ja *Melody Makerista* Morrissey'n haastattelupelejä ja tavoittelin samanlaista kitkerän äly-

kästä puheenpartta. Se ei tehnyt hyvää vaikutusta edes ystäväpiirissäni, saati vihamiesten keskuudessa. En ollut fiksu ja eksentrisen, olin tyyppi, joka yritti epätoivoisesti vaikuttaa fiksulta ja eksentriseltä. Sääliä, vaivaannuttavaa. Morrissey'n kautta kuitenkin kiinnostuin englanninkielisestä runoudesta, koska hän viljeli kaunokirjallisia viittauksia sanoitukssissaan ja haastatteluissaan. T. S. Eliotin *Autio maa* ja *Neljä kvartettia* nousivat minulle Haavikon ja Mannerin koottuja runoja tärkeämmiksi. Otin tavakseni lukea T. S. Eliotia välitunneilla. Hakeuduin syrjäiselle seinänvierustalle ja nojailin pitkässä mustassa takissani seinää vasten kirja kädessä. Sieluni silmin näen silloisen itseni kuin valokuvassa, mutta en pysty palauttamaan mieleeni, mitä päässäni liikkui. Mikään yksittäinen tunnetila ei nouse esiin pinnalta selkeiden mutta pinnan alta sumeiden muistikuvien keskeltä. Oliko minulla sisäinen pakko lukea välitunneilla Eliotia vai luinko Eliotia vain koska halusin tulla nähdyksi lukemassa häntä? Jos veikata pitäisi, veikkaisin jälkimmäistä.

Jotkut naispuoliset koulutoverini kuiskuttelivat: »Tuo lukee runoja.» Ehdoton enemmistö Kokkolan yhteislyseon oppilaista kuitenkin suhtautui minuun ja lukemiseeni välinpitämättömästi tai halveksuvasti, enkä voi moittia heitä. Minunkin on vaikea olla halveksimatta silloista itseäni. Onhan perin naurettavaa nojaillla välitunnit yksikseen seinänvierustalla toistellen mielessään *Aution maan* säkeitä kuin mantraa. Mutta ehkä minä halusinkin herättää halveksuntaa? Olin narsismihäiriöinen pelle ja pidin suurinta osaa koulutovereistani vihattavina laumasieluina, tulevana ylioppilasmerkonomeina ja tekniikan ylioppilaina. En piitannut sellaisten hyväksynnästä, mieluummin olin heidän silmis-

sään sietämätön. Ellette pysty minua rakastamaan, vihatkaa edes.

IV

Arkielämässä minulla ei ole taipumusta itsetutkiskeluun. Olen sulkeutunut enkä osaa niin sanotusti puhua tunteista. Esseen kirjoittaminen on minulle luontevimpia tapoja tutkiskella ajatuksiani. Paha kyllä esseitä kirjoittaessa tuntuu usein siltä kuin jokin tärkeä oivallus olisi ihan kielen päällä mutta silti tavoittamattomissa. Se mikä tekstinä tulostuu, on vain likiarvoa siitä, mitä mielessäni liikkuu. Aina jää jotain sanomatta, aina tulee sanottua jotain muuta kuin piti sanoa. Esse on nimensä mukaisesti yritelmiä, ja yritelmiä se myös vääjäämättä jää. Thomas Bernhard kuvaa vilpittömyyteen pyrkivän kirjoittamisen pakenevaa luonnetta:

Kieli on käyttökeltvotonta, kun tarkoituksena on sanoa totuus, kun tarkoituksena on ilmaista jotakin, kieli sallii kirjoittajan vain lähestyä, aina ainoastaan epätoivoisesti ja siten vain hämärästi lähestyä ilmaistavaa kohdetta, kieli välittää ainoastaan väärennetyn autenttisuuden, järkyttävän vääristymän, niin kovasti kuin kirjoittaja ponnistelee, sanat murskaavat kaiken, sekoittavat kaiken ja muuttavat puhtaan totuuden paperilla valbeeksi. (Suom. Olli Sarrivaara)

Alkaessani kirjoittaa tätä esseetä haaveenani oli tavoittaa Bernhardin mainitsema »puhdas totuus» lukemisestani ja sen motiiveista, mutta mitä pitemmälle olen kirjoittanut,

Curzio Malaparte

Thomas Bernhard
David Foster Wallace
Jonathan Franzen
Stieg Larsson
Martin Amis
Michel Houellebecq
Philip Roth

*»Ainoa tapa elää on hukuttaa itsensä
kirjallisuuteen kuin loputtomiin orgioihin.»*

— GUSTAVE FLAUBERT

*»Onnellinen lukija pysyy minulle mysteerinä, vieraan planeetan
asukkina. Itse olen liian pakkomielteinen voidakseni olla onnellinen
lukija. Tarvitsen kirjoja normaalien elintoimintojen ylläpitämiseen,
ja olisi liikaa vaadittu, että kirjat vielä tekisivät minusta onnellisen.
Minulle kirjakauppias on diileri, jolta saan kipeästi tarvitsemäni
annoksen kamaa.» — TOMMI MELENDER*

www.wsoy.fi 84.2 ISBN 978-951-0-39582-0

